

Sensorrettleiing LMBNOR41320 og LMUNOR41320 Språk og samfunn NY EKSAMEN, april 2024

Eksamen: 5 dagars heimeeksamen. I oppgåva får studentane eit språkleg datamateriale utlevert. Studentane skal ta i bruk relevant faglitteratur for å analysere og diskutere dataa. Omfang: ca. 3000 ord (+/- 10 %). Litteraturliste og innhaldsliste kjem i tillegg. Målform: valfritt.

Oppgåveteksta inkl. datamateriale er skildra i eit vedlegg.

Om emnet: Emnet er det siste fordjupingsemnet i norsk på syklus to i grunnskolelærerutdanning 1–7/5–10. Studentane har før dette hatt 90 studiepoeng i norsk (+ eit emne i vitskapsteori og metode på tvers av fag). Dei føregåande emna inneheld mange ulike litterære og språklege tema, inkludert mykje didaktisk fokus, saman med mykje vekt på dei grunnleggjande ferdigheitene lesing, skrivning og munnlegheit som norskfaget har særleg ansvar for. Sjølv om emnet Språk og samfunn gjev rom for meir fagleg djupne, inngår det i eit elles svært breitt studium.

Relevante sosiolingvistiske tema for oppgåva kan vere Bourdieus lingvistiske marknad, samanheng mellom språk og makt, samanheng mellom språk og identitet. Tematikken i emnet er definert utifrå emnebeskriving og læringsutbyttet studentane skal få gjennom emnet:

Kunnskapar

Kandidaten

- har avansert kunnskap om talespråkleg variasjon
- har inngåande kunnskap om sosiolingvistisk teori og kan sjå regional språkvariasjon i lys av denne kunnskapen
- har god kunnskap om tilnærming til dialekt og talemålsvariasjon i undervisningssamanheng i norsk skole
- har avansert kunnskap om nordiske språkforhold, spesielt om ungdomsspråk i Norden

Ferdigheiter

Kandidaten

- kan samle inn språkleg materiale og gjere grundige analysar av dette materialet
- kan analysere regionale og nordiske språklege data og vurdere resultat i lys av spørsmål om identitet og stad
- kan analysere sosiolingvistisk materiale av ulike slag og drøfte dette teoretisk og i eit undervisningsperspektiv

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan reflektere over korleis språkstudium kan nyttast didaktisk for å utvikle metaspråkleg medvit
- kan formidle kunnskap om talespråkleg variasjon og har kompetanse til å rettleie i allmenne og faglege spørsmål om dette
- er bevisst på korleis ein kan bruke språkvariasjon som ein ressurs i klasserommet for å styrke elevane sin språklege tryggleik og identitet

I oppgåva kan det òg vere aktuelt å trekke på tematikk frå tidlegare norskemne, som språkhistorie, normeringsprinsipp, dialektkunnskap mm.

Pensumliste følger vedlagt.

Spesifikasjonar for oppgåva:

Font: Times New Roman

Storleik: 12 pkt

Vanlege margar

1,5 linjeavstand

Målforma er valfri: bokmål eller nynorsk.

Referansestil: APA7

Vurderingskriterium for oppgåva:

- Kandidaten nyttar omgrep frå faglitteraturen på ein god måte.
- Kandidaten nyttar aktuelle teoretiske omgrep til å analysere utvalde eksempel.
- Kandidaten presenterer dei språklege dataa på ein hensiktsmessig måte.
- I oppgåva er språklege strukturar/fenomen skildra på ein presis måte med bruk av fagtermar.
- Teksten er klart strukturert og inneheld eksempel som er relevante for tema/fokus som er valt for oppgåva.
-

Karakterskala: A-F

Helsing Jessica P B Hansen (emneansvarleg)

Språk og samfunn – litteraturliste H-2023

Bøker

Hårstad, S., Lohndal, T. & Mæhlum, B. (2017). *Innganger til språkvitenskap : teori, metode og faghistorie*. Cappelen Damm akademisk.

Hårstad, S., Mæhlum, B. & van Ommeren, R. (2021). *Blikk for språk: sosiokulturelle perspektiver på norsk språkvirkelighet*. Cappelen Damm Akademisk. [LIT:LIT]

Artiklar og enkeltkapittel H-2023

Andersen, B.A. (1978). Utsyn over måla i Østfold. I N.E. Øy & N. E. Øy (Red.), *Østfold* (s. 273–296). Gyldendal.

Auer, P. (2005). Europe's sociolinguistic unity, or: A typology of European dialect/standard constellations. I Geeraerts, N. Delbecque, J. van der Auwera, D. Geeraerts, N. Delbecque, & J. van der Auwera (Red.), *Perspectives on Variation* (Originally published 2005, Bd. 163, s. 7–42). De Gruyter Mouton.

Blommaert, J. (2010). *The sociolinguistics of globalization*. Cambridge Univ. Press. (s. 1–62)

Bourdieu, P. (1977). The economics of linguistic exchanges. *Social science information*, 16(6), 645–668.

Bucholtz, M. & Hall, K. (2005). Identity and interaction: A sociocultural linguistic approach. *Discourse Studies*, 7(4-5), 585–614.

Cornips, L., de Rooij, V. & Stengs, I. (2017). Carnavalesque language use and the construction of local identities. A plea for languageculture as a field of research. I A. Treiber et al. (Red.), *Jahrbuch für Europäische Ethnologie Dritte Folge 12–2017* (s. 61–90).

Cresswell, T. (2015). Introduction: defining place. I Cresswell (Red.), *Place : an introduction* (s. 13–30). Wiley-Blackwell.

Gregersen, F. & Kristiansen, T. (2015). Indledning. Sprogforandring i virkelig tid. I Gregersen & Kristiansen, *Hvad ved vi nu - om danske talesprog?* (s. 9–49). Sprogforandringscentret, Københavns Universitet.

Jahr, E.H. (1992). Bruk av dialektene i grunnskolen frå 1878 til i dag. I Jahr: *Innhogg i nyare norsk språkhistorie* (s. 28–37). Novus.

Johansen, Å.M. & Bull, T. (2012). Språkpolitikk og (u)synleggjering i det semiotiske landskapet på Universitetet i Tromsø. *Nordlyd*.

Johnstone, B. (2010). Indexing the local. I N. Coupland (Red.), *The Handbook of language and globalization* (s. 386–405). Wiley-Blackwell.

- Johnstone, B. (2011). Dialect enregisterment in performance. *Journal of Sociolinguistics*, 15(5).
- Jørgensen, J.N. (2011). Normer om sprogvalg i superdiversiteten. *Danske talesprog*, 11, 165–185.
- Melby, G. (2008). Språk og symbolsk makt i Team Antonsen. *Målbryting*, 9, 35–69.
- Mæhlum, B. (2009). Standardtalemål? Naturligvis! En argumentasjon for eksistensen av et norsk standardtalemål. *Norsk lingvistisk tidsskrift*, 1, 7–26.
- Mæhlum, B. & Hårstad, S. (2018). Nasjonale og regionale identiteter. I Sandøy, A. Nesse, T. Bull, & S. Rognes (Red.), *Norsk språkhistorie III Ideologi: Bd. III* (s. 245–326). Novus.
- Mæhlum, B. & Røynealand, U. (2011). “Lasternes Hule” eller “Civilisationens Arnested”? Byens posisjon i norsk talemålsforskning. I J. G. Jørgensen & L. S. Vikør (Red.), *Nordiskfaget - tradisjon og fornying* (s. 69–96). Novus.
- Nilson, J. (2009). Dialect change? *Nordic Journal of Linguistics*, 32(02), 207–220.
- Opsahl, T. & Nistov, I. (2010). On Some Structural Aspects of Norwegian Spoken among Adolescents in Multilingual Settings in Oslo. I P. Quist, & B. A. Svendsen (Red.), *Multilingual Urban Scandinavia* (s. 49–64). Multilingual Matters.
- Røsstad, R. (2006). Å undersøke oppfatningar om endring og variasjon i eigen dialekt. *Målbryting*, 6, 191–200.
- Røynealand, U. (2018). Sosial og geografisk variasjon, utjamning og ny variasjon frå ca. 1945 til i dag. I Sandøy, A. Nesse, B. Mæhlum, S. H. Bjordal, & S. Rognes (Red.), *Norsk språkhistorie II Praksis: Bd. II* (s. 240–257). Novus.
- Røynealand, U. & Vangsnes, Ø.A. (2020). «Joina du kino imårgå?» Ungdommars dialektskriving på sosiale medium. *Oslo Studies in Language*, 11(2), 357–392.
- Sandøy, A. (2009). Standardtalemål? Ja, men ...! *Norsk lingvistisk tidsskrift*, 27–47.
- Stjernholm, K. (2015). Two faces of Oslo: A comparative study of the sense of place. I *Dimensions of Sociolinguistic Landscapes in Europe: Materials and Methodological Solutions* (Bd. 7, s. 77–104).
- Stjernholm, K. (2019). Variasjon som virkemiddel – hiphop, språkvalg og identitetskonstruksjon i Oslo. *Norsk lingvistisk tidsskrift*.
- Stjernholm, K. & Cornips, L. (2020). Dialect speaking working-class women in the media.
- Stjernholm, K. & Sjøfteland, Å. (2019). Talemål i Sør-Østfold: Ideologi, struktur og praksis. *Målbryting*.

Svendsen. (2012). Et språklig bakholdsangrep? Østfold l-ens inntog i Oslo. I Enger, U. Røynealand, & A. Torp (Red.), *Fra holtijaR til holting : språkhistoriske og språksosiologiske artikler til Arne Torp på 70-årsdagen* (s. 349–366). Novus.

Thingnes, J. S. (2022). Language policy formation in higher education: discursive tension and legitimacy-seeking deliberation. *Critical inquiry in language studies*, 19(3), 193–213.

Thingnes, J. S. (2020). Making linguistic choices at a Sámi University: negotiating visions and demands. *Current issues in language planning*, 21(2), 153–174.

Thurlow, C. (2006). From Statistical Panic to Moral Panic: The Metadiscursive Construction and Popular Exaggeration of New Media Language in the Print Media. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 11, 667–701.

Walton, S. (2015.) Kva er nynorsken? I Eiksund & Fretland (Red.), *Nye røyster i nynorskforskinga* (s. 16–33). Samlaget.

Støttelitteratur

Ben-Rafael. (2009). A sociological approach to the study of linguistic landscapes. I Shohamy & D. Gorter (Red.), *Linguistic landscape : expanding the scenery* (s. 25–39). Routledge.

Ben-Rafael et al. (2006). Linguistic landscape as symbolic construction of public space: The case of Israel.

Eckert. (2012). Three Waves of Variation Study: The Emergence of Meaning in the Study of Sociolinguistic Variation. *Annual review of anthropology*, 41(1), 87–100.

Johnstone. (2016). Enregisterment: How linguistic items become linked with ways of speaking. *Language and Linguistics Compass*, 10(11), 632–643.

Lundeby. (1995). Østfoldmål. Østfold mållag.

Staksrud, Kolstad, I., Bang, K. J., Bomann-Larsen, L., Fretheim, K., Granaas, R. C., Harpviken, K. B., Haugen, H. Ø., Jakobsen, K. A., Johnsen, R., Lie, M. H., Lile, H. S., Nevøy, A., Nilsen, T. K., Skilbrei, M.-L., & Enebakk, V. (2021). *Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap og humaniora. De nasjonale forskningsetiske komiteene.*

Stjernholm. (2014). Urbane offentlige landskap i bygd og by. *Lingvistiske landskap i Oslo og på Voss.*

Stjernholm, & Ims. (2021). Språkendring i Vika. En komparativ analyse av diakrone og synkron korpusdata.

Sunde. (2016). «Inspect kniven i inventoryen min». *Språklig praksis i et nytt domene. Norsk lingvistisk tidsskrift*, 34(2), 133–160.

Vikør. (2001). The languages. I *The Nordic languages : their status and interrelations* (s. 27–77). Novus.